

Robert Fabbri

Arminius

Karakter Uitgevers B.V.

PROLOOG

RAVENNA, 37 N.C.

‘Tegenover Synatos, de *retiarius*, presenteer ik u de *secutor*, Licus van Germania!’

Het goedkeurende gejuich van het publiek overstemde de spelmeester, maar voor Thumelicatz was het een gedempt gegons dat met moeite doordrong in de bronzen helm om zijn hoofd. Hij stapte de arena binnen en hief zijn korte zwaard op naar de tienduizend koppen tellende menigte die ‘Licus! Licus!’ scandeerde, de afgekorte vorm van zijn verlatijnste naam: Thumelicus. Hij stootte zijn zwaard de lucht in op het ritme van het geschreeuw en hield zijn halfronde rechthoekige schild, versierd met een zwijnenkop, voor zich en groette zo alle delen van de ovale, zandstenen arena.

Thumelicatz had al vroeg in zijn vijf jaar in de arena van zijn *lanista*, Orosius, zijn eigenaar en oefenmeester, geleerd om het publiek te bespelen, ondanks wat hij van hen vond: een populaire gladiator die werd gesteund door de menigte was in elk gevecht in het voordeel en kon, als hij werd verslagen, op hun genade rekenen. Orosius kon putten uit zijn eigen ruime ervaring – hij had vijftien jaar eerder het houten vrijheidszwaard ontvangen, na drieënvijftig gevechten. Na vandaag zou Thumelicatz op één gevecht van dat totaal verwijderd zijn, voornamelijk dankzij de lessen van zijn *lanista*. Thumelicatz hief zijn zwaard naar zijn mentor, die in het publiek zat; Orosius, een man die ooit werd gevreesd en verafschuwd maar nu schoorvoetend respect kreeg, knikte met zijn hoofd.

Uiteindelijk schreeuwde Thumelicatz de voorgeschreven woorden van een gladiator die een strijd op leven en dood ingaat en bracht hij een groet aan de organisator van de spelen, die onder de enige overkapping

in de arena zat. Met een sierlijk handgebaar gaf de geldschieder, de onlangs benoemde prefect van het provinciestedje Ravenna, te kennen dat het bloedvergieten wat hem betrof kon beginnen. Hij trok zijn witte toga met een smalle paarse streep, die wees op zijn ridderschap, recht en hief zijn handpalmen op om de lofbetuiging van het publiek in ontvangst te nemen.

Zweet droop vanonder de vilten muts onder zijn helm over Thumelicatz' gezicht. Hij knipperde met zijn ogen en zocht door de twee smalle kijkgaten in zijn gesloten masker naar zijn tegenstander, de helmloze retiarius Synatos, die een net en een drietand in zijn handen had. Toen hij zijn vijand had gevonden, hield hij zijn blik strak op hem gericht, wetende dat de lichtere en meer wendbare vechter zijn snelheid zou proberen te gebruiken om buiten zijn gezichtsveld te geraken. Met zijn zware helm, schild en brede leren riem rond zijn lendendoek, en de dikke opgevulde linnen windsels om zijn rechterarm en linkeronderbeen en een scheenplaat van gekookt leer aan zijn linkerkant was de *secutor* relatief traag. Thumelicatz wist uit ervaring dat het cruciaal was dat hij snel een einde aan dit gevecht zou maken, voordat de vermoeidheid toesloeg.

Hij raakte de hamervormige amulet om zijn hals aan. 'Donar, slijp mijn mes, stuur mijn hand en geef me kracht, Grote Donderaar.'

De *rudis*, de houten staf van de scheidsrechter, de *summa rudis*, schoot omlaag tussen de twee vechters. Het publiek werd stil. Thumelicatz' gejaagde ademhaling, die werd versterkt in zijn helm, werd sneller toen hij probeerde zo veel mogelijk zuurstof uit de verstikkende atmosfeer om hem heen te halen. Hij gooide zijn linkerbeen naar voren, trok zijn arm met het zwaard omhoog zodat de kling omlaag wees, op gelijke hoogte met zijn ogen, en duwde zijn schild naar voren terwijl hij Synatos over de rand heen aanstaarde. De retiarius staarde terug, met toegeknepen ogen tegen het ronddwarrelende stof dat op zijn zwarte krullen neersloeg. Hij hurkte, met de linkerkant van zijn gespierde, glimmende lichaam voor, en sloeg met zijn rechterhand zijn verzwaarde net voor zich uit terwijl hij met de drietand in zijn linkerhand steekbewegingen maakte. De drietand stak uit het dikke linnen dat zijn arm beschermde – een schouderkap van maliën erboven completeerde zijn povere bescherming.

De *rudis* bleef tussen hen in hangen. Thumelicatz hield Synatos' blik

vast en probeerde in te schatten wat zijn eerste zet zou zijn. Ze hadden vaak gezamenlijk gevochten in de *ludus*, de gladiatorenschool, en kenden elkaars stijl; ze hadden ook al eens tegenover elkaar gestaan in de arena. Die keer, vijf maanden eerder, had Thumelicatz na een zware strijd gewonnen; hij had Synatos ontwapend en hem het geplooide litteken bezorgd dat over zijn rechteronderarm liep. Het publiek had hun waardering getoond door de verliezer genade te schenken. Thumelicatz was opgelucht geweest. Ondanks dat alle zwaarddragende gladiatoren op een retiarius neerkeken omdat die strikt genomen geen ware gladiator was, kwam Synatos zo dicht bij een vriend als Thumelicatz zichzelf toestond in de afgesloten ludus waar de mannen werden getraind om levens te nemen zonder aanzien des persoons.

Hij zal naar links springen en zijn drietand in de richting van mijn onbeschermde rechterbovenbeen stoten, dacht Thumelicatz toen hij een lichte beweging van de ogen naar dat deel van zijn lichaam waarnam. Dan werpt hij het net naar mijn hand als ik de klap afweer, in een poging mijn zwaard los te rukken.

Met een ruw commando om te vechten hief de summa rudis zijn staf. De menigte joelde in afwachting van het bloed dat zou gaan vloeien. Synatos sprong naar links en stak zijn drietand in een bliksemsnelle beweging naar het rechterbovenbeen van Thumelicatz. Thumelicatz verwachtte dit al en stootte zijn zwaard schuin omlaag, tussen twee van de scherpe punten van de drietand in. Met een vonkenregen en metalig geschraap schoof de drietand langs zijn kling omhoog en kwam kletterend tot stilstand tegen de ovale stang. Hij duwde zijn schild naar voren om het net af te weren dat op zijn rechterhand gericht was. Thumelicatz stapte naar voren in een poging dichterbij de retiarius te komen, die verder niets anders had dan een *pugio*, een korte dolk. Synatos zag het gevaar en sprong achteruit. Zijn net liet hij als een ronde schaduw voor zich op de grond liggen om Thumelicatz onderuit te kunnen trekken als hij hem zou volgen.

Een steek van de drietand richting zijn keel dwong Thumelicatz zijn schild omhoog te bewegen. Hij stapte naar achteren toen de drie vlijmscherpe punten met weerhaken zich in het met leer beklede hout haakten, waardoor de rand tegen zijn masker werd geramd. Zijn oren suisten toen de klap in zijn helm weerklonk. Hij rukte zijn schild naar zich toe, in de hoop dat de drietand stevig vastzat en hij hem uit Synatos'

greep kon trekken; het schoot los toen het net over zijn hoofd heen viel. Thumelicatz voelde dat het koord langs de rand van het net meteen strakker werd getrokken, waardoor hij vast dreigde te komen zitten. De helmen van de secutors, helemaal glad zonder uitstekende randen, richels of beschermers, waren zo ontworpen dat het net van de retiarius nergens achter kon blijven haken. Thumelicatz trok zijn hoofd naar achteren, onder het net vandaan, en hief zijn zwaard zodat het lemmet door het touw heen sneed. Hij sprong naar achteren, klappen van de drietand afwerend terwijl hij het net doormidden sneed tot het trekkoord het begaf en het wapen zo goed als nutteloos was geworden.

Opnieuw ramde de drietand tegen zijn schild terwijl Synatos zich van het net onttdeed en de lange steel met twee handen vastgreep. Met de extra kracht van die dubbele greep werd de drietand een geducht aanvalswapen. Onder luid geschreeuw van het publiek ramde Synatos het keer op keer omlaag naar Thumelicatz' blote voeten, waardoor Thumelicatz werd gedwongen op en neer te springen en zijn schild nog lager te houden, terwijl hij met zijn zwaard inhakte op de metalen punten en de dikke steel en wachtte op het onvermijdelijke.

Toen het kwam, was hij er klaar voor.

De drie tanden bewogen abrupt omhoog en schoten over zijn schild heen naar de onderkant van zijn hals. Hij dook ineen en hoorde de drietand over de bovenkant van zijn helm schrapen toen hij naar voren bewoog en het schild voor zich uit tegen de borst van zijn tegenstander ramde. Met een explosieve klap werd de lucht uit Synatos' longen geperst. Hij wankelde maar sloeg de steel van zijn wapen hard omlaag op Thumelicatz' schouders terwijl die, op zijn beurt, zijn zwaard in de richting van het hart van de retiarius stak. Dat raakte uit koers en kwam zonder schade aan te richten tegen Synatos' schouderkap terecht. Beide gladiatoren stortten op de grond; het zand bleef direct aan hun bezwete lichamen plakken. Het geschreeuw van de menigte werd nog luider in het vooruitzicht van een worsteling op leven en dood tussen twee mannen die klaarblijkelijk niets anders dan elkaars ondergang voor ogen hadden.

Met een vreselijke knal liet Synatos de steel van zijn drietand met twee handen opnieuw neerkomen op Thumelicatz' schouderbladen. Kreunend van pijn ramde hij zijn vuist met daarin het zwaard tegen de zijkant van het onbeschermd hoofd van de retiarius terwijl hij zijn

schild omlaag drukte op zijn borst, waardoor zijn longen zich niet met lucht konden vullen. Hij voelde hoe Synatos zijn greep op de drietand achter hem begon te veranderen en de punten in de richting van zijn ruggengraat draaide. Hij kwam abrupt op zijn knieën omhoog boven zijn languit liggende tegenstander en sloeg daarmee het wapen uit zijn verzwakte greep. Een verblindend wit licht van pijn flitste voor Thumelicutz' ogen op het moment dat Synatos' scheenbeen hard tussen zijn benen omhoog klapte. Hij weerstond de drang van zijn lichaam om dubbel te klappen en zijn edele delen te beschermen en wierp zichzelf achterover terwijl de pijn door zijn onderbuik omhoogtrok als het herhaaldelijk steken van een dolk. Zijn borst schokte en het braaksel spoot zijn mond uit tegen de binnenkant van zijn masker.

Terwijl hij zijn pugio uit de schede trok, duwde Synatos zich omhoog. Hij sprong overeind en wierp zichzelf op Thumelicutz. Nog altijd hyperventilerend van de pijn had Thumelicutz toch de tegenwoordigheid van geest om zijn schild omhoog te stoten en zo eerst de dolk en daarna het lichaam dat er achteraan kwam af te weren. Hij rolde weg naar links en kwam moeizaam op zijn knieën overeind toen Synatos op het zand belandde en zich, met de behendigheid van een hagedis, omdraaide zodat hij zijn tegenstander kon aankijken. Leunend op zijn zwaard kwam Thumelicutz moeizaam overeind. Hij was te zwak om te voorkomen dat Synatos naar zijn drietand toe krabbelde. Met zijn belangrijkste wapen in zijn rechter- en de dolk in zijn linkerhand hief de retiarius zich voor Thumelicutz op. Het gejoel van de menigte was oorverdovend en drong zelfs door tot Thumelicutz' met brons bedekte oren. Ze gingen uit hun dak nu beide gladiatoren weer overeind stonden; en toen rees het gescandeerde 'Licus! Licus!' boven de muur van geluid uit.

Nog altijd pijn lijdend en gebukt onder een groter gewicht dan zijn tegenstander wist Thumelicutz dat hij er snel een einde aan moest maken, voordat hij zo vermoeid was dat hij geen effectieve aanval meer kon inzetten. Hij liet zijn schild hangen, liet de arm met het zwaard zakken en boog zijn knieën alsof hij dat punt van uitputting al had bereikt. Met een triomfantelijke grauw schoot de retiarius naar voren, met zijn drietand op borsthoogte voor zich uit gestoken. Met een snelle, plotselinge beweging ramde Thumelicutz zijn schild in de baan van het wapen, dat erop afketste. Meteen hoekte hij zijn zwaard omhoog naar de dolk die volgde en sloeg die met een metalige klap de lucht in. Zijn

rechterarm vervolgde zijn weg en knalde met de vuist, met daarin nog altijd het zwaard, tegen Synatos' gezicht en verpletterde zijn neus met een nat geknorp van kraakbeen. De retiarius vloog naar achteren, een straal bloed volgde zijn baan door de lucht, en hij kwam met een klap die alle lucht uit hem sloeg op de vloer van de arena neer. Thumeliczat stond over zijn slachtoffer gebogen, dat naar hem opkeek en meteen zijn rechterwijsvinger opstak als teken van overgave. De summa rudis stak zijn staf voor Thumeliczat' borst om het gevecht te beëindigen. Thumeliczat zoog de naar braaksel stinkende lucht met schokkende uithalen naar binnen. Het zweet prikte in zijn ogen terwijl hij neerkeek op de man, bijna een vriend, die verslagen aan zijn voeten lag.

Het was nu aan de geldschietter van de spelen om de stemming van het publiek te peilen en over Synatos' lot te beslissen.

Het spreekkoor van 'Licus! Licus!' hield aan toen hij zijn zwaard naar de geldschietter hief in een gebaar dat alle aanwezigen begrepen: leven of dood? De prefect kwam langzaam overeind, met zijn rechterhand voor zijn borst tot een vuist gebald. Hij keek het amfitheater rond.

De toon van de menigte veranderde. Aanvankelijk aarzelend, maar toen onverbiddeklijk klonk het: 'Dood! Dood!' Ze hadden een goed geheugen en waren niet van plan een man te sparen die voor de tweede keer door dezelfde tegenstander was verslagen.

Op Synatos' gezicht was af te lezen dat de roep om zijn koelbloedige genadeslag tot hem doordrong en hij draaide zijn hoofd langzaam naar de geldschietter. Hun blikken ontmoetten elkaar. Terwijl hij de blik een paar tellen vasthield en het publiek stil werd, stak de prefect van Ravenna zijn rechterarm naar voren, nog altijd met de duim stevig tegen de vuist gedrukt, als teken van een ongetrokken zwaard. Hij pauzeerde voor een dramatisch effect en de stilte daalde op de ovaal neer. Toen ademde hij diep in, genietend van zijn macht over leven en dood. Plotseling stak zijn duim horizontaal uit zijn vuist, in een nabootsing van een getrokken zwaard: het teken van de dood.

Synatos glimlachte gelaten naar Thumeliczat en kwam op een knie overeind.

De menigte juichte uitgelaten, velen waren zichtbaar opgewonden onder hun tunieken, speelden met zichzelf – sommigen uitzinnig, anderen met een kalm genoegen – bij de gedachte dat er voor hun plezier weer een leven zou worden beëindigd.

Thumelicatz hief zijn zwaard omhoog en draaide zich langzaam om. De walging die hij voelde stond op zijn gezicht dat onzichtbaar was achter zijn helm, en zijn ogen namen elke persoon in het publiek op: bakkers, klerken, lage ambtenaren, beroepsverklikkers, winkeliers, hoerjongens, handelaren en meer, allemaal even onkrijgshaftig als de vrouwen die ze neukten. Het nutteloze vet van het keizerrijk – wiens enige bestaansrecht het fysieke feit van hun geboorte was – schreeuwde om het leven van een man die het miserabele leven van de meesten van hen in minder dan tien hartslagen kon beëindigen. Was dit waarvoor de Romeinen hun rijk hadden gesmeed, zodat de angsthazen en slappelingen hun krijgshaftige fantasieën konden uitleven, en hun zaad konden verspillen terwijl het bloed van betere mannen werd verspild op het zand?

Thumelicatz liep naar Synatos toe en ging voor hem staan.

De gedoemde retiarius greep zijn rechterbovenbeen vast, hief zijn hoofd op en keek zijn beul recht in de ogen. ‘Doe het snel, mijn vriend.’
‘Wil je geen wapen in je hand?’

‘Nee, ik bewandel een ander pad dan jij. Het mijne leidt naar de Veerman en niet naar het Walhalla.’

Thumelicatz liet zijn hoofd zakken, pakte zijn zwaard en zette het verticaal tussen de onderkant van Synatos’ nek en het sleutelbeen, vlak naast zijn schouderkap. Hij sloeg zijn linkerhand over zijn rechterhand om het gevest.

Het lawaai van de menigte had een bijna onmogelijk niveau bereikt.

Synatos slikte, wierp een korte blik op de zon die in een blauwe, wolkeloze hemel brandde en knikte toen.

Met alle kracht in zijn schouders duwde Thumelicatz het lemmet door huid, vlees en long tot de punt de spierwand doorboorde van het orgaan dat nu drie keer zo snel pompte als normaal. Synatos’ ogen werden groot van de pijn, zijn borst ging zwoegend op en neer en er klonk een diepe kreun die werd afgekapt toen het bloed zijn keel in stroomde. Thumelicatz voelde de greep van de stervende man op zijn bovenbeen verstrakken, zijn vingernagels doorboorden zijn huid. Hij sloeg er geen acht op, zo ging het altijd. Door zijn polsen eerst naar links en dan naar rechts te draaien, verscheurde hij het hart. Toen pakte hij met zijn linkerhand Synatos’ rechterschouder vast en trok hij zijn zwaard los met het natte geslurp van een afnemende zuigwerking.

Synatos bleef even overeind zitten terwijl het bloed uit zijn open mond en neusgaten droop en lange sporen achterliet op zijn kin, zijn ogen nietsziend, zijn uitdrukking star: dood. De menigte zuchtte vergenoegd, op een rauwe, dierlijke manier. Het lijk viel achterover op het zand.

Thumelicatz hief zijn zwaard in de lucht, groette de figuren die hij zo verachtte en wenste dat de dood elk leven zou bezoeken dat als ontoereikend kon worden beschouwd; dat waren ze bijna allemaal. Zonder nog een blik op zijn slachtoffer te werpen draaide hij zich om naar de poorten die open begonnen te gaan. Acht boogschutters liepen in rijen naar binnen, vier links en vier rechts, met de pijlen op de boog, maar de bogen niet gespannen.

Thumelicatz bleef staan en wierp zijn zwaard op de grond.

Twee silhouetten, waarvan een in toga, volgden de boogschutters.

Thumelicatz herkende de gespierde contouren van zijn lanista, Orosius. Een snelle blik op de plek waar de geldschieder van de spelen had gezeten bevestigde de identiteit van de tweede figuur. De prefect van Ravenna hief zijn armen terwijl hij naar het midden van de arena stapte. Orosius bleef in de doorgang staan kijken.

Het publiek juichte hun prefect toe met de terughoudendheid van een volk dat een man eert die eerder bekendstaat om zijn macht dan om zijn populariteit. Als de prefect dit al doorhad, was daar op zijn gezicht niets van af te lezen. Hij liep naar Thumelicatz toe en gebaarde dat het stil moest zijn. Het publiek gehoorzaamde direct.

Hoewel hij ervan schrok, kon Thumelicatz raden wat er stond te gebeuren, maar hij voelde geen blijdschap, geen trots, geen opluchting nadat hij vijf jaar lang met grote regelmaat voor zijn leven had moeten vechten. Hij dacht maar aan één ding en dat was zijn vaderland, het land dat hij nooit had gezien; het land dat hij nooit had gedacht te zien. Het was een land dat hij alleen kende van de verhalen die zijn moeder, die aan Rome werd verraden toen ze zwanger van hem was, hem had verteld in de weinige jaren die hij bij haar was geweest voordat hij op achtjarige leeftijd werd weggehaald om te trainen voor een leven in de arena, waar hij, om het feit wiens zoon hij was, had verwacht te sterven.

De prefect sprak tegen het volk; Thumelicatz hoorde de woorden wel maar kon zich er niet op concentreren. In gedachten zag hij de vader die hij nooit had ontmoet en hij dacht erover terug te keren naar het

land dat zijn vader zes jaar voor Thumelicatz' geboorte had bevrijd van de Romeinen: het land Germania Magna. In de loop van vier dagen had zijn vader, Erminatz, bij de Romeinen bekend onder zijn verlatijnste naam Arminius, het uit drie legioenen bestaande leger van Publius Quinctilius Varus en hun hulptroepen verpletterd in een reeks eindeloze veldslagen in het Teutoburgerwoud. Zijn moeder had hem geweldige verhalen verteld over het bloedbad. Ze hadden drie Adelaars veroverd en Rome had zich teruggetrokken achter de Rhenus. Thumelicatz zou terugkeren naar een vrij land; een land waar een man werd beoordeeld op zijn moed en waar lafhartige mannen geen rol speelden, hoeveel zilver ze ook bezaten.

Hij voelde een hand aan zijn elleboog trekken en zijn gedachten keerden terug naar het moment. Hij hoorde de prefect spreken op een toon alsof hij iets herhaalde. 'Zet je helm af, Licus van Germania.'

Thumelicatz schoof zijn duimen onder de rand en duwde ze omhoog. De bronzen helm ging af en het werd gemakkelijker om de lucht naar binnen te zuigen. Met zijn lichtblauwe ogen, samengeknepen in diepliggende oogkassen onder dikke, zwarte wenkbrauwen, keek hij neer op de prefect, die terugdeinsde. Thumelicatz veegde met de rug van zijn hand over zijn gladgeschoren gezicht en verwijderde zo veel mogelijk van het aangekoekte braaksel voordat hij een vinger tegen zijn lange, smalle neus legde en elk neusgat ontdeed van het zure vocht.

De prefect keek hem met een vies gezicht aan. Thumelicatz vroeg zich af of hij zou terugkomen op zijn plan, maar bedacht toen dat de prefect gezichtsverlies zou lijden als hij een gladiator zijn vrijheid niet zou gunnen omdat zijn uiterlijk na een gevecht hem niet aanstond. Hij rochelde en spuugde een mengsel van bloed en slijm op het zand.

De prefect rommelde in de plooi van zijn toga en haalde een houten trainingszwaard tevoorschijn, de soort die Thumelicatz jarenlang had gebruikt, dag in dag uit en uren achter elkaar, om elke voorgeschreven zet in elke combinatie te oefenen tot het net zo vanzelf ging als ademen.

Met een theatraal gebaar hield de prefect het in de lucht. 'Ik, Marcus Vibius Vibianus, prefect van de stad Ravenna, schenk de gladiator Licus van Germania zijn vrijheid na vijf jaar in de arena.' Hij hield Thumelicatz het zwaard met beide handen voor, en die pakte het zonder iets te zeggen aan.

Wetend dat hij de menigte niet mocht beledigen, stak Thumelicatz het symbool van vrijlating in de lucht en draaide een keer in de rondte, terwijl hij de lofbetuiging van de burgers van Ravenna, naar hij hoopte de laatste keer, over zich heen liet komen.

‘Je kunt mijn beschermeling worden en mijn naam dragen,’ zei Vibianus gewichtig.

Thumelicatz keek de prefect aan alsof hij zijn oren niet kon geloven. ‘Ik zou nog eerder je teef worden en je miezerige welpen dragen, Romein.’ Hij stampte de prefect voorbij naar de poorten, terwijl hij demonstratief de kenmerken van een secutor van zijn lichaam verwijderde en ze onder luid gejuich wegwierp. Hij bespeelde het publiek in de wetenschap dat Vibianus hem niets kon maken zolang hij hun steun genoot.

Vibianus volgde hem, in een poging zijn gezicht te redden, met zijn kin omhoog, als het toonbeeld van een hooghartige magistraat.

‘Ik leid hieruit af dat jij en onze hooggeachte prefect geen vaste disgenoten worden,’ merkte Orosius op toen hij vanaf de poorten met Thumelicatz opliep. Hij gaf hem een papyrusrol. ‘Dit is je bewijs van vrijlating.’

Thumelicatz nam het aan zonder het te lezen. ‘Dank je, Orosius. Hoe is dit zo gekomen? Ik dacht dat het mijn lot was om in de arena te sterven.’

‘Dat was ook zo, maar niemand heeft de moeite genomen om onze nieuwe prefect bij zijn aantreden van dat feit op de hoogte te stellen. Toen hij me vertelde dat hij bij het publiek in de gunst wilde komen door jou vrij te laten, kon ik hem, als eenvoudige lanista, toch niet tegenspreken?’

Thumelicatz vertraagde zijn pas toen ze door de met fakkels verlichte, bedompte tunnels van het amfitheater liepen die volzaten met doodsbange, geketende gevangenen in afwachting van de kaken van de wilde dieren waarvan het hongerige gebrul door de beroete bakstenen bogen echode. Water drupte van het plafond in groene, slijmerige plassen op de versleten stenen vloer. ‘Waarom heb je dit voor me gedaan? Je bent me niets verschuldigd. Het is eerder andersom; ik heb alles aan jou te danken omdat je me persoonlijk hebt getraind.’

Orosius glimlachte en keek zijn metgezel zijdelings aan. ‘Zou je het geloven als ik zei dat het was om te voorkomen dat je mijn record zou evenaren en de befaamdste gladiator van Ravenna zou worden?’

Lees ook van Karakter Uitgevers B.V.

Robert Fabbri

Broederschap van de Kruising

‘Boeiend en visueel geschreven.’ – NBD Biblion
ISBN 978 90 452 0585 4 | ISBN e-book 978 90 452 0595 3

Vespasianus I – Tribuun van Rome

‘Geschiedenisles boordevol actie! Een van de beste boeken van 2011.’
– *NRC Handelsblad*

ISBN 978 90 452 0075 0 | ISBN e-book 978 90 452 0245 7

Vespasianus II – Scherprechter van Rome

‘Historische thrillerreeks van zeer hoog niveau.’ – Spentakel.nl

ISBN 978 90 452 0346 1 | ISBN e-book 978 90 452 0356 0

Vespasianus III – Afgod van Rome

‘Zo’n boek dat je het liefste in één ruk uitleest.’ – *De Telegraaf*

ISBN 978 90 452 0230 2 | ISBN e-book 978 90 452 0370 6

Vespasianus IV – Adelaar van Rome

‘Spannend, meeslepend en vrijwel waarheidsgetrouw. Een absolute must voor geïnteresseerden in het klassieke Rome.’ – NBD Biblion

ISBN 978 90 452 0534 2 | ISBN e-book 978 90 452 0714 8

Vespasianus V – Heersers van Rome

‘Boeiend tot het einde!’ – Bangersisters.nl

ISBN 978 90 452 0518 2 | ISBN e-book 978 90 452 0658 5

Vespasianus VI – Verloren zoon van Rome

‘Heel filmisch. Fabbri zet de personages goed neer, de intriges worden goed en volledig uitgewerkt en de plot is boeiend.’ – Hebban.nl

ISBN 978 90 452 0872 5 | ISBN e-book 978 90 452 1042 1

Vespasianus VII – Furie van Rome

‘*Furie van Rome* is weer vol vaart geschreven, in een heel filmische stijl. Het beeld dat hij geeft van het Rome van toen is sfeervol en intens.’ – Hebban.nl

ISBN 978 90 452 1025 4 | ISBN e-book 978 90 452 1165 7